

Projectgroep: Protestantse Kerk moet meer doen tegen seksueel misbruik

beeld anp / Roos Koole

04 november 2019, 11:07

aangepast 04 november 2019, 23:07

Hilbert Meijer

De Protestantse Kerk in Nederland moet meer doen om misbruik in kerkelijke relaties te voorkomen. Zo moeten predikanten en kerkelijk werkers verplicht worden een Verklaring Omtrent het Gedrag te overleggen.

► Utrecht

Dat adviseert een projectgroep binnen de Protestantse Kerk. Twintig jaar geleden formuleerde de kerk maatregelen om seksueel misbruik te voorkomen en slachtoffers te begeleiden. Een projectgroep onderzocht in opdracht van de synode hoe de kerk de afgelopen twee decennia met deze problematiek is omgegaan. Het rapport 'Werk aan de schuilplaats!' wordt eind volgende week besproken op de generale synode. 'Het streven van de kerk op zowel landelijk, regionaal als plaatselijk niveau moet erop gericht zijn veiligheid te bewerkstelligen', staat in het rapport. 'Dit vereist niet minder dan een cultuuromslag.'

In de afgelopen twintig jaar is binnen de Protestantse Kerk veel gedaan om misbruik te voorkomen en omgang met slachtoffers en daders te verbeteren. Zo besteden theologische opleidingen meer aandacht aan de vraag wat wel en niet kan in pastorale relaties. Ook werden protocollen en (tucht)procedures in het leven geroepen. Maar handreikingen vanuit de landelijke kerk functioneren niet automatisch in plaatselijke kerken, constateert de projectgroep. Zo staat in theorie het slachtoffer centraal, maar in de praktijk niet. In consternatie rond seksueel misbruik in het pastoraat gaat de aandacht snel naar acute problemen: hoe en wanneer te communiceren naar de gemeente? Hoe om te gaan met de waarneming van de eventueel geschorste ambtsdrager? Wel of niet een klacht indienen? Gevolg is dat de belangen van het slachtoffer in het gedrang komen. Zij blijven zelden lid van de kerk waar het misbruik heeft plaatsgevonden.

Het rapport sluit af met tien concrete aanbevelingen, zoals een Verklaring Omtrent het Gedrag. Die moet niet alleen verplicht worden voor dominees en kerkelijk werkers, maar ook voor vrijwilligers en ambtsdragers die met 'kwetsbare mensen' werken of leidinggevende taken hebben. De projectgroep beveelt bovendien aan dat gemeenten de verplichting krijgen vertrouwenspersonen te benoemen. Elke vijf jaar moet het kerkelijk beleid inzake seksueel misbruik worden geëvalueerd. <

tuchtprocedures

In de periode 2007-2017 werd er ongeveer honderd keer een melding van grensoverschrijdend gedrag gedaan bij het Meldpunt seksueel misbruik in de kerk. Een kwart van die gevallen resulteerde in een kerkelijke tuchtprocedure bij het classicaal college voor het opzicht. De projectgroep vindt dat weinig. Slachtoffers zien vaak van een tuchtprocedure af, omdat ze tijdens een zitting een persoonlijke verklaring moeten uitspreken. Soms speelt ook loyaliteit mee ten opzichte van de dader, evenals schaamte en schuldgevoel. De projectgroep noemt dat begrijpelijk, maar vindt tegelijkertijd dat daarmee de 'zuiverende werking van het opzicht voor de kerk' daarmee op het tweede plan komt.